

Değerli Konuklar, Değerli Hocalarım, Sevgili Meslektaşlarım

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

İlki 1962 yılında düzenlenen ve 1987 yılından bu yana da TMMOB adına Makina Mühendisleri Odamız tarafında düzenli olarak gerçekleştirilen Sanayi Kongremize hepimiz hoş geldiniz.

Sanayi Kongrelerimiz, sanayileşme kavramına salt sermaye gözlüğüyle bakmayan, insandan, emekten ve doğadan yana sanayileşme politikalarının yaşam bulması için mücadele eden değişik çevre ve kişilerin Türkiye'nin sanayileşmesi ve sanayi sorunları ile ilgili olarak kendi bakış açılarını, düşüncelerini, özgürce ortaya koyabildikleri; birbirlerine ve kamuoyuna aktarabildikleri; tartışabildikleri demokratik platformlar olagelmıştır.

Sanayileşmekten vazgeçildiği ve bu yolda son derece açık bir siyasi tercihte bulunulduğu, kamuya ait ne varsa satılığa çıkartıldığı, talan ve yağmanın meşrulaştırıldığı, üretim ekonomisi yerine rant ekonomisinin esas alındığı bir ortamda böyle bir kongrenin yapılması bugün çok daha önemlidir

Böylesine büyük ve önemli bir kongrenin örgütlenmesinde büyük emekleri olan Makina Mühendisleri Odamızın Yönetim Kurulu'na ve çalışanlarına, kongremizin düzenleme, yürütme ve bilim kurullarına, kongre sekreterlerimize, kongremizde değerli görüşlerini bizlerle paylaşacak olan ülkemizin yüz akı değerli bilim insanlarına ve tüm konuşmacılarımıza çok teşekkür ediyorum.

Kongremizde ortaya çıkacak sonuçların, ülkemizde kamucu bakış açısı eksenli bir sanayileşme ve teknoloji bilincinin kök salmasında ön açıcı olmasını diliyorum.

Değerli Konuklar, Değerli Hocalarım, Sevgili Meslektaşlarım

Kongremizin ana başlığı Cumhuriyetin 100. Yıldönümünde Türkiye Sanayisi ve Dünyadaki Son Gelişmeler Işığında Nasıl Bir Sanayileşme? olarak belirlenmiştir.

Bugünlerde her etkinliğimizin açılış konuşmasında söylemekten, hatırlatmaktan bıkmadan ısrarla dile getiriyorum.

Halkın kendi yaşamı ve geleceği hakkında söz ve karar sahibi olduğu bir yönetim biçimi olarak Cumhuriyet, insanlık tarihinin en büyük kazanımlarından biridir.

Bugünden geriye dönüp bakınca daha da iyi görüyoruz ki ülkemizde bundan yüz yıl önce ilan edilen Cumhuriyet, ülkemiz için bağımsızlık, demokrasi, laiklik ve çağdaşlaşma yolunda atılan en önemli adımlardan biri olmuştur.

Yani Cumhuriyet, bir adım gerisine düşmenin dahi, ülke ve halk düşmanlığı ile birlikte anılacağı en temel değerleri kapsamaktadır.

Bu temel değerler eşit, özgür, demokratik bir ülke yaratma hedefi ve mücadelemizin de olmazsa olmazı ve asgari başlangıç noktasıdır.

Bu vesileyle başta Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere, emperyalizme karşı bağımsızlık savaşımızı kazananlara ve Cumhuriyet'i kuranlara ve bugüne dek onun tüm ilerici yanlarını sahiplenerek mücadele edenlere minnet duygularımı bir kez daha iletiyorum.

Değerli Konuklar,

Yüz yıllık Cumhuriyet tarihimiz boyunca farklı kalkınma ve sanayileşme anlayışlarını deneyimledik.

Yüz yıllık deneyimin ilk çeyreği ve 1960'lı yıllar kamu yatırımları ve teşvikleriyle planlı bir sanayileşme ve kalkınma anlayışını yansıtırken, 1980 yılı sonrası ve özellikle son çeyreği kamusal varlık ve birikimlerin, ülke zenginliklerinin yağmalanması anlayışıyla özetlenebilir.

Neoliberal politikaların egemen olduğu bu dönemin yeni modası "özelleştirme", "kuralsızlaştırma" ve "ticarileştirme" gibi kavramlar olarak özetlenebilir.

Devletin sosyal sorumluluklarından arındırılmasını, ekonomik alandan çekilmesini, kamusal varlık ve yatırımların özelleştirilmesini, üreticileri korumaya yönelik uygulamaların terk edilmesini, ücretli kesimlerin düşük maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmasını, uluslararası sermaye hareketleri önündeki tüm engellerin kaldırılmasını, kamusal hizmetlerin ticarileştirilmesini temel alan bu anlayış bir sanayisizleşme sürecini de beraberinde getirdi.

1980'li yıllardan itibaren kesintisiz olarak uygulanan bu politikalarla ülkede sanayi yatırımları tamamen dururken, tüm zenginlik hizmet, finans, inşaat ve gayrimenkul sektörlerine aktarıldı.

Ülke ekonomisi arazi rantı üzerine temellendirildi. İnşaat sektörü de bu temelin odağına yerleştirildi.

Sanayi bölgelerinde binlerce kişinin istihdam edileceği tesisler yerine, kent merkezlerinde binlerce dairelik konut projeleri daha çekici hale getirildi.

Ülke topraklarının tamamının, tarım alanları, ormanlar, yaylalar, meralar, milli parklar ayrımı gözetmeksizin arsa olarak değerlendirildiği, rant ekonomisinin egemen olduğu bir süreç yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,

Gelinen noktada, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları listesine baktığımızda, büyük bir bölümünün özelleştirilen eski KİT'lerden, 1930'lu yıllardan itibaren devlet teşvikiyle kurulan sanayi kuruluşlarından ve doğrudan dış yatırımlardan oluştuğunu görüyoruz.

Bu listede neoliberal politikaların uygulanmaya başlandığı dönemden sonra kurulan tek bir sanayi kuruluşuna bile rastlamıyoruz.

Ülkedeki köklü şirketler dahi yatırımlarını sanayi üretiminden hizmet sektörüne kaydırmaktadır. Ülkemizde artık her holding kendi gayrimenkul şirketini, kendi alışveriş merkezini kurmaktadır.

Türkiye'nin en zengin insanları listesine baktığımızda ise, büyük bir çoğunluğunun AKP döneminde, özellikle inşaat ve gayrimenkul işleriyle, hiçbir toplumsal yarar sağlamayan ödeme garantili KOİ projeleriyle, yok pahasına özelleştirilen kamu işletmeleriyle yükselişe geçen isimlerden oluştuğunu görüyoruz.

Bu manzara ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik çarpıklığın en özet halidir.

Dışarıdan gelen sıcak para ile şişen bu rant ekonomisi bazı yıllarda suni bir ekonomik büyüme yaratsa da bu büyüme kalıcı bir istihdam yaratamamıştır.

Ülkenin dört bir tarafına yayılmış KİT yatırımlarının tasfiyesi, bunların yöresel ölçekte beslediği özel sektöre ait küçük ve orta boy işletmelerin de tasfiyesini de beraberinde getirmiştir.

Bu sürecin bizi getirdiği nokta, ülkemiz mühendislik, bilim ve teknoloji altyapısının çökertilmesi, üretim yeteneğimizin aşındırılması, bölgeler arası eşitsizliğin daha da büyümesi, dışa bağımlılığın daha da pekişmesi oldu.

Bugün içinde bulunduğumuz sosyoekonomik bunalım da bu çarpık ekonomik yapının bir sonucudur.

Sevgili Arkadaşlar,

Neoliberal politikalarla geçen 40 yılı aşkın zaman diliminde görüyoruz ki, ekonomik alanda Cumhuriyetin halkçı, kalkınmacı ideallerinden vazgeçmek, sosyal ve siyasal alanda da Cumhuriyet ideallerinden uzaklaşmayı beraberinde getirmiştir.

Ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun tamamen siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatın yerini parti devleti anlayışının aldığı bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Ülke halkı işsizlik, açlık, yoksulluk, güvencesizlik, hayat pahalılığı içerisinde kıvrılırken, iktidar çevrelerinden beslenen bir avuç azınlık kârına kâr katıyor.

Mafyatik, oligarşik bir rant ağı ile ülkeyi kuşatıyor, halkın emeğinin, ülke kaynak ve birikimlerinin üzerine basa basa yükseliyorlar.

Bu olumsuz gidişe karşı oluşan en demokratik tepkiler bile artık bir iktidar aparatı haline getirilen siyasallaşmış yargı da fütursuzca kullanılarak kontrol altına alınmaya çalışılıyor.

Yaşanan sağlık sorunlarını dile getirdiği, halkın sağlıklı yaşam hakkına sahip çıktığı için TTB yöneticileri görevden alınıyor.

İmar planlarına ve mahkeme kararlarına aykırı bir şekilde Taksim meydanının yapılaşmaya açılmasına karşı durdukları, Gezi Parkına sahip çıktıkları, konu hakkında kamuoyunu bilgilendirdikleri, konuyu yargıya taşıdıkları, Anayasal görevlerini ve mesleki sorumluluklarını yerine getirdikleri için Şehir Plancıları Odamızın Onur Kurulu üyesi Tayfun Kahraman ve Mimarlar Odamızın Hukuk danışmanı Can Atalay'ın da içerisinde bulunduğu arkadaşlarımız adaletsiz ve hukuk skandalı kararlarla en ağır cezalara çarptırılıyor.

Medya sansürleniyor, siyasetçiler-gazeteciler-muhalifler tutuklanıyor, festivaller yasaklanıyor, sanatçılar, gençler susturuluyor.

Cumhuriyet tarihi boyunca üç askeri darbe yaşanmasına rağmen toplumun yaşam damarlarının bu denli kesildiği, baskı ve zor politikalarının bu denli ölçsüz kullanıldığı bir başka dönem neredeyse hiç yaşanmamıştır.

Şunu açıklıkla söyleyebiliriz, bugün karşı karşıya geldiğimiz bu baskıcı, piyasacı, laiklik ve bilimsel düşünce karşıtı tek adam rejimi de bir anlamıyla toplumsal kalkınma anlayışının terk edilmesinin sonuçlarından biridir.

Sevgili Katılımcılar,

Buradan çıkarmamız gereken ders, kalkınma anlayışının basit bir ekonomik tercih değil, aynı zamanda bir toplumsal gelecek tasarımı olduğu gerçeğidir.

Hepimizin bildiği gibi ülkeler kendi kendilerine gelişmezler, sadece ekonomik büyüme yaratıldığı için refaha erişemezler.

Bu anlamda bizler planlama, sanayileşme ve kalkınmayı birbirinden ayrılmaz bir üçlü olarak görüyoruz.

Sanayileşmenin, işsizliğin, yoksulluğun, gelir eşitsizliğinin, toplumsal ve bölgesel eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasının, toplumsal gönencin artırılmasının en önemli aracı olduğuna inanıyoruz.

Sanayileşmeden madencilik politikalarına, enerjiden tarıma, eğitimden sağlığa, şehirleşmeden turizme kadar her alanda kamucu bir anlayışla planlı politikalar geliştirilmesini savunuyoruz.

Eksenine insan ve doğa yerine daha fazla kâr ve piyasa egemenliğini oturtan neoliberal politikalara kesinlikle karşıyız.

Bağımsız bir ekonomi, öz kaynaklara dayalı sanayileşme, tam istihdam ve toplumsal refah bütünlüğü için mücadele ediyoruz.

Yani halk için sanayileşme diyoruz.

Ne yazık ki, küreselleşme süreçleri ve ithalat kolaylığı ile birlikte, gelişmiş sanayi ülkeleri ile aynı malları aynı zamanda, aynı hizmetleri eş zamanlı kullanabilmenin yaratmış olduğu algı, sanayileşmeyi es geçerek doğrudan hizmetler sektörüne geçilebileceği ve bununla da toplumsal kalkınmanın sağlanabileceği şeklinde yanlış algılara ve fikirlere de sebep oluyor.

Şunun altını özellikle çizmek isterim ki, dünyada sanayileşme aşamasını başarıyla tamamlamadan gelişmiş ülke mertebesine yükselen hiçbir ülke yoktur.

Kapitalizmin küresel yapılanma ağlarından, neoliberalizmden, pazar ekonomisinden, sermaye hareketlerinin serbestliğinden kurtulmadıkça, kalkınmış bir ülke yaratmak mümkün değildir.

Cumhuriyetin 100. Yıldönümünde Nasıl Bir Sanayileşme sorusuna yanıt aranıyorsa, söze öncelikle yeniden üretim ekonomisi diyerek başlanmalıdır.

Diğer bir ifade ile ortada nitelikli bir sanayi olmalı, sanayileşme iddiası yeniden oluşturulmalıdır.

Mevcut durumdan çıkış yolu, yıllardır dile getirdiğimiz üzere; emperyalizmden ve piyasa güçlerinden bağımsızlığı sağlayacak bir siyasi iradenin oluşumu; halkçı toplumcu planlama, kalkınma politikaları ve her alanda kamusal denetim ağlarının hakim olmasında, bu yöndeki bir demokratikleşme ve halk egemenliğinin tesis edilmesinden geçmektedir.

Bizler yıllardan bu yana; bilimi ve teknolojiyi esas alan, Ar-Ge ve inovasyona ağırlık veren; dış girdilere bağımlı olmayan, yerli yatırımcıyı ve yerlileşmeyi özendiren; kamunun ekonomideki yönlendiriciliğini toplumsal yararlar doğrultusunda artıran; sosyal refah-sosyal hukuk devleti anlayışını benimseyen; sanayinin gelişmesini ve ekonomik büyümeyi en geniş toplumsal tabana yayan; erişilebilir, nitelikli, ücretsiz sağlık, eğitim, sosyal güvenlik hizmetlerini öngören; doğayla, tarihle ve kentle barışık; istihdam, emek ve halk odaklı bir sanayileşme ve kalkınma planlamasını savunduk ve bundan sonra da savunmaya devam edeceğiz.

Kongremizin bu yönde kamusal-toplumsal bilinç oluşumuna katkıları sunmasını diliyor ve TMMOB'nin bu yöndeki yurtsever, demokratik sorumluluğunu bundan sonra da yerine getireceğini özellikle belirtmek istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

EMİN KORAMAZ

TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANI